

Міністерство культури та інформаційної політики України Харківський
національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Оркестровий
факультет

Кафедра
народних інструментів України

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до підготовки та проведення
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
ФАХ

(акордеон/баян, бандура, балалайка, гітара, домра, цимбали)

зі спеціальності 025 Музичне мистецтво

освітньо-професійна програма

«Оркестрова майстерність»

освітній ступінь Бакалавр

Затверджено на засіданні кафедри народних інструментів України

Протокол № від « 11 » 07 квітня 2023 року

Схвалено науково-методичною радою

Протокол № від « » 20 року

Укладачі: заслужений діяч мистецтв України, доктор мистецтва, старший викладач кафедри народних інструментів України Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського Стрілець Андрій Миколайович.

Кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри народних інструментів України Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського Мандзюк Любов Сергіївна.

Рецензенти: Заслужений діяч мистецтв України, професор, завідувач кафедри народних інструментів України Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського Снедков І. І.

Заслужений діяч мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри народних інструментів Харківської державної академії культури Сташевський А. Я.

Заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, професор кафедри народних інструментів Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової Морозевич Н. В.

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Народні інструменти України» набутих здобувачами компетентностей та програмних результатів навчання.

Успішне складання атестаційного екзамену є підтвердженням фаховості випускника, його готовності: *вести виконавську діяльність, та є підставою щодо присвоєння освітньої та професійних кваліфікацій: бакалавр музичного мистецтва.*

В ході проведення атестаційного екзамену здобувачі мають:

- продемонструвати набуті компетентності:

Загальні:

ЗК2. Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність до критики та самокритики.

ЗК 9. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

ЗК 10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

Спеціальні (фахові):

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності музичного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу.

СК 2. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва.

СК 4. Здатність володіти знанням базової музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та нотного репертуару.

СК 5. Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на музичному інструменті, репетиційної роботи та концертних виступів.

СК 6. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та виконавськими методиками.

СК 7. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик.

СК 8. Здатність інтегрувати професійні знання та навички і використовувати їх в процесі творчої діяльності по інтерпретації музики.

СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у виконавській, педагогічній діяльності.

СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва в виконавській, педагогічній діяльності.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності виконавця, викладача.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати та синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК 13. Здатність оперативно застосовувати знання, вміння та навички у педагогічній роботі в процесі формування естетичних поглядів та художніх смаків.

СК 14. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових спеціалізованих та професійних музичних навчальних закладах.

СК 15. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій, вміння організувати діяльність у професійній сфері.

СК 18. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології в процесі виконавської, педагогічної діяльності.

СК 19. Здатність сприймати новітні концепції в сфері музичного виконавства, музикознавства, методології, музичної педагогіки та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями.

– досягнення чи не досягнення програмних результатів навчання:

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.

ПРН 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН 3. Демонструвати володіння техніками, прийомами та методиками у виконавській діяльності, знання музичних стилів та репертуару.

ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН 6. Винаходити оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем, відтворювати емоційно-образний зміст музичного твору під час виконавської діяльності, створювати художній образ за допомогою комплексу музичних виражальних засобів.

ПРН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 9. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 10. Застосовувати теоретичні знання та навички в процесі педагогічної діяльності.

ПРН 12. Використовувати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва у фаховій виконавській та педагогічній діяльності

Атестаційний екзамен «Фах (акордеон/баян, бандура, балалайка, гітара, домра, цимбали)» проводиться у формі: виконання сольної програми, що передбачає перевірку досягнення результатів навчання, інтегральної, загальних та фахових компетенцій.

Необхідною умовою підготовки здобувачів до складання атестаційного екзамену є проведення консультацій (концертних прослуховувань) викладачами випускаючої кафедри, надання методичних рекомендацій з організації самостійної роботи здобувачів у період підготовки до іспиту.

Вимоги до концертного виступу

Акордеон/баян:

Поліфонічний твір з фугою не менше трьох голосів;
Твір великої форми (концерт, соната, сюїта, варіації, рондо);
Віртуозний твір;
Оригінальний твір.

Бандура:

Твір великої форми (вокальний для бандуриста-співака)
Твір українського композитора
П'єса
Кантиленна п'єса (вокальний для бандуриста-співака)
Віртуозний твір (вокальний для бандуриста-співака);

Балалайка:

Твір великої форми (концерт, соната, сюїта, варіації, рондо);
Твір українського композитора;
П'єса для балалайки соло;
Кантиленна п'єса;

Гітара:

1. Поліфонічний твір (1- 2 частини з сюїти, сонати, партити композитора однієї з епох);
2. Твір великої форми: I або II-III частини сонати або концерту, сюїти, варіації, фантазія, тощо;
3. П'єса;

4. Твір композитора XX-XXI століття.

Домра:

Твір крупної форми (концерт, соната, сюїта, варіації, рондо);

Кантиленна п'єса;

Твір українського композитора;

П'єса для домри соло.

Цимбали:

Твір великої форми (концерт, соната, сюїта, варіації, фантазія тощо);

твір українського композитора або обробки на українську тему (різноманітні жанрові втілення);

твір зарубіжного композитора;

оригінальний твір.

Результати екзамену оголошуються здобувачам у день його проведення після оформлення протоколів Атестаційної комісії.

Критерії оцінювання:

90–100–А– відмінно. Найвищий виконавський рівень:

- яскраве, артистичне, емоційно-зворушливе, художньо-образне виконання;

- вдала інтерпретація;

- бездоганне відтворення тексту з використанням різноманітного арсеналу виразних засобів;

- переконливий рівень володіння виконавською технікою та засобами звукоутворення.

82–89–В– добре. Артистичне виконання вище середнього рівня, вдала інтерпретація, втім присутні деякі неточності щодо темпу, ритму і характеру та незначні виконавські недоліки.

75–81–С– добре. Достатньо високий художній рівень виконання, зрозуміле художньо-музичне трактування, виконавцю бракує емоційного наповнення, мають місце огріхи в сфері виконавської технології і якості фразування та певні похибки у відтворенні метро-ритму.

64–74–D– задовільно. Посередній рівень музичного мислення, що ставить під сумнів адекватність відтворення композиторського задуму, гра маловиразна і неемоційна, суттєві недоліки в царині виконавської техніки, недостатній штриховий арсенал, великий відсоток виконавського браку.

60–63–Е– задовільно. Виконання здобувачем усіх компонентів оцінювання відповідає лише мінімально допустимим критеріям, мають місце проблеми з виконавським апаратом, замість тлумачення художнього задуму присутнє лише формальне відтворення тексту зі значною кількістю виконавського браку.

35–59–FХ– незадовільно (з можливістю повторного складання).

Неможливість виконання жодного музичного твору напам'ять із зупинками та повторними спробами, монотонна динаміка без елементів фразування та інтонування, відсутність особистісної участі студента у процесі виконання.

1–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни).

Відсутність мотивації вивчення музичних творів індивідуальної програми,
відсутність без поважних причин на атестаційному іспиті.